

NIEUWSBRIEF KATTEN & GEDRAG

Jaargang 6, nummer 4

april 2011

In deze nieuwsbrief:

- ☀ Special: vogeljacht door de kat
- ☀ Belgisch onderzoek naar mening over castratie
- ☀ Moederpoezen helpen elkaar
- ☀ Verslag Kattendag Brasschaat
- ☀ Fotowedstrijd Feline Welfare Foundation
- ☀ Vragenrubriek
- ☀ Schade door de kat, wie vergoedt dat?
- ☀ Kat in de reismand: filmpje
- ☀ Bescherm uw vijver tegen katten
- ☀ Belgische Kattendierenartsen
- ☀ Goedkoop chippen
- ☀ English part

☀ Kat en vogeljacht

Bij een zoektocht naar hoeveel vogels in Nederland ten prooi vallen door predatie (jacht) bleek het niet eenvoudig om te achterhalen welke rol de kat hierin speelt. Het is niet bekend hoeveel vogels bijv. gevangen worden door andere vogels, vossen of katten. SOVON Vogelonderzoek heeft enige tijd geleden een onderzoek uitgevoerd naar predatie bij weidevogels. Meer hierover kunt u hier lezen: <http://www.sovon.nl/default.asp?id=288>. Verder houdt SOVON ook statistieken bij van (gevonden) dode vogels en mogelijke doodsoorzaken. Wellicht zijn hier ook gegevens over predatie uit te destilleren (www.sovon.nl).

Kat de dader? Of roofvogels?

Vogelfans en kattenhaters delen vaak de kat de zwarte piet toe voor vogelsterfte door predatie, terwijl er veel meer dieren zijn die vogels vangen. Denk maar aan roofvogels, vossen en kraaiachtigen.

Katten bestrijden om vogels te redden?

Kort door de bocht is de conclusie van bovengenoemd onderzoek dat predatie door verschillende roofdieren plaatselijk effect kan hebben op de vogelstand. Voor de landelijke achteruitgang van weidevogels blijken verschillende predatoren niet zo'n belangrijke rol te spelen als soms wel wordt aangenomen. Andere oorzaken spelen hierbij een veel belangrijkere rol. Hieronder kunt u daar meer over lezen. Er zijn landelijk gezien vele soorten predatoren van weidevogels en er is niet één soort aan te wijzen als grootste weidevogelpredator. Kraaien en vossen, maar ook roofvogels, ooievaars, reigers, marters, hermelijnen, katten enzovoort hebben eieren en jonge vogels op hun menu staan. Bestrijding van één of enkele soorten roofdieren, zal niet leiden tot toename van het aantal weidevogels.

Veel jongen kunnen sneuvelen, populatie blijft intact

Plaatselijk kan predatie door verschillende diersoorten effect hebben op de populatie weidevogels. Per locatie kunnen de verliezen van eieren en kuikens sterk variëren. Predatie is echter een natuurlijk gegeven dat geen probleem is voor een gezonde weidevogelpopulatie. Bij grutto's bijvoorbeeld hoeft gemiddeld per nest slechts 0,6 jong volwassen te worden om de populatie in stand te houden. Dit is slechts 15% van het aantal gelegde eieren. Veel eieren en jongen mogen dus sneuvelen zonder dat de populatie gevaar loopt. Door uiteenlopende oorzaken is de populatie echter niet stabiel.

Oorzaken achteruitgang weidevogels

De belangrijkste reden voor de achteruitgang van weidevogels is het veranderde beheer van onze graslanden. De landbouw is sterk geïntensiveerd. Ook voedselgebrek voor jonge weidevogels speelt een rol. Omdat de rijkdom aan plantensoorten in het grasland enorm is afgenomen, zijn er veel minder insecten, die de hoofdmoot van het voedsel van kuikens vormen.

Niet alleen de schaalvergroting in de landbouw speelt een rol. Ook de versnippering van leefgebied op het platteland en de verstedelijking spelen de vogels parten. Door al deze omstandigheden zijn de populaties weidevogels steeds kleiner geworden. Juist kleine populaties hebben relatief meer last van predatie. Bij een gezonde weidevogelstand sterven soorten niet uit door hun natuurlijke vijanden. De grootste vijand van de weidevogel is de mens. Niet als predator, maar door het vernietigen van de biotoop van weidevogels.

Jacht op predatoren onnodig

Het is niet nodig de natuurlijke predatoren af te schieten en daarmee het ecosysteem te verstoren. Afschot zonder verdere maatregelen is dweilen met de kraan open en geen duurzame oplossing. Bovendien brengt jacht zelf ook een enorme verstoring met zich mee. Het is veel logischer om de menselijke oorzaken voor de achteruitgang van weidevogels aan te pakken. Door de juiste maatregelen te nemen ten aanzien van het landschap en de bedrijfsvoering van de boeren, kunnen we de weidevogels voor de toekomst behouden. Meer hierover kunt u lezen op deze websites:

http://www.vogelbescherming.nl/nl/vogels_beschermen/landelijk_gebied/weidevogels en

www.weidevogelboerderijen.nl.

Brechtje Zwanenburg

Oicat met specht

‘Er is een groot verschil tussen natuurlijke predatie door wilde dieren en predatie door al dan niet verwilderde huiskatten. Iedereen weet dat katten vogels vangen. Als elke kat er 2 per jaar zou vangen, gaat het in totaal toch al om heel veel vogels. Deze prooien worden aan de natuur onttrokken en daardoor neemt het prooiaanbod voor wilde dieren af. Wettelijk gezien moeten mensen hun kat op eigen terrein houden. Afgezien van het risico op verwildering en de daardoor optredende predatie ver van de menselijke bebouwing, zit niet iedereen te wachten op kattenpoep in de tuin, of de buurkat die de vogels in de tuin laat schrikken. Het is best mogelijk om de meeste tuinen katdicht te maken. Een beetje meer verantwoordelijkheidsgevoel bij kattenhouders kan allicht geen kwaad.’

De kat van dhr. Derksen heeft toegang tot een katdichte tuin en heeft nog nooit een vogel gepakt.’

Gerald Derksen

Castreren voorkomt indirect vogelpredatie

‘Dat katten jagen is een gegeven; jagen is aangeboren gedrag. Ik ben het helemaal met Gerald Derksen eens dat je je kat(ten) om allerlei redenen beter in je eigen tuin of op je balkon kunt houden. Daarmee voorkom je echter niet dat ze op je eigen terrein jagen. Mijn katten hebben bijvoorbeeld op het balkon al een paar keer een

vogeltje te pakken gehad. Zie de foto hieronder. Ik denk dat vaak jonge of zieke vogels het haasje zijn; die zijn waarschijnlijk minder alert.

Deze balkontijger heeft een meesje gevangen

Ik woon midden in de stad en zie hier veel kraaien (waar ik een groot fan van ben!). Ik heb al meerdere keren kraaien nesten met jonge vogels zien plunderen. Nu wil ik de kraai niet zwart maken - dat is hij al -, maar predatie door deze en andere vogels en andere dieren veroorzaakt ook veel vogelslachtoffers. En wat dacht je van het verkeer? Over de schade die windmolens toebrengen lopen de meningen geloof ik uiteen.

We leven met veel te veel mensen in een klein landje. De natuur die we nog hebben staat steeds meer onder druk. Ik ben geen bioloog en kan dan ook niet beoordelen of er nog sprake is van enig natuurlijk evenwicht. Maar je hoeft geen bioloog te zijn om te kunnen constateren dat wij mensen de grootste bedreiging van de vogelstand zijn. Niet de huiskat. Niet de prachtige vos. En ook niet de superslimme kraai, of welke ander vogelpredator dan ook. Wij mensen hebben ervoor gezorgd dat sommige vogelsoorten zo bedreigd worden dat er geen ruimte meer is voor een natuurlijk verschijnsel: predatie.

Desondanks vind ik dat we onze verantwoordelijkheid moeten nemen om predatie van vogels door katten tegen te gaan. De oplossing is heel eenvoudig: een landelijke castratieplicht invoeren voor poezen en katers. Alleen verantwoorde fokkers, uiteraard ook van rasloze katten, zouden een fokvergunning moeten krijgen. Verwilderde katten moeten niet worden doodgeschoten, maar gecastreerd. Daarmee zal de kattenpopulatie zeer snel krimpen en neemt het aantal vogelslachtoffers door katten vanzelf snel af. Bijkomend voordeel is dat het kattenwelzijn beter wordt: een kat nemen wordt een verantwoorde keuze, de gratis kattencultuur komt snel ten einde. Mensen blij, katten blij, vogels blij. En geen gepiep meer over vogelpredatie door katten.'

Elles Nijssen, Kattengedragsadviesbureau, vogelfan

Oproep

Wilt u voor de volgende nieuwsbrief doorgeven hoeveel vogels uw katten per jaar vangen, liefst met vermelding van de soort? Foto's zijn ook welkom.

Belletje tegen het jagen helpt niet

Helaas geven nogal wat katteneigenaren hun kat een belletje om tegen het jagen. Wetenschappelijk onderzoek heeft echter aangetoond dat dat niets helpt. Katten kunnen bijvoorbeeld zodanig sluipen dat het belletje niet of nauwelijks te horen is. Tegelijk is zo'n belletje voor een kat erg naar. Hoe zou u het zelf vinden om bij vrijwel elke beweging die u maakt een belletje te horen? Daar word je toch knettergek van! En dan hebben mensen vergeleken met katten nog tamelijk slechte oren. Het gehoorbereik van het menselijk oor is ongeveer 18 tot 20 kHz. Dat van katten 10 tot 60 kHz. Het gehoorbereik van katten is dus ongeveer 25 keer groter dan dat van ons, vooral in de hoge tonen. Kortom: weg met die katonvriendelijke belletjes!

Elles Nijssen & Marcellina Stolting, Kattengedragsadviesbureau

Belletje tegen het jagen: zinloos, en vervelend voor de kat

[Gerelateerd: Vogels niet weerloos tegen kat op jacht](#)

🐾 Dat is leuk: jagen op sprinkhanen

'Koop eens sprinkhanen voor je katten'. Dit was een van de tips die Marcellina Stolting van het Kattengedragadviesbureau tijdens een studiedag kattengedrag te Eemnes. Jacht door katten heeft weinig met honger te maken. Zelf de voorbeeldigste, goed gevoede lieve kat is een plezierjager, gedreven door zijn behoefde om te sluipen en te springen. De kat is immers een roofdier en jaagt wel 8 uur op een dag. Het jachtinstinct is aangeboren en niet aangeleerd. Levende sprinkhanen zijn een prooi voor de kat. Katten kunnen zich echt lekker uitleven met erop jagen. Ik heb onze katers al verschillende keren sprinkhanen gegeven en heb hier ook een artikel over geschreven voor kattenblad "Majesteit" en mijn ervaringsverhaal met foto's staat nu in het nummer van april/mei. Twijfel je nog om sprinkhanen te geven lees dan mijn verhaal in Majesteit.

Desiree Houtekamer

🐾 Onderzoek naar meningen over castratie

Momenteel loopt er een online onderzoek naar het meerjarige kattenplan van de Belgische overheid. Dit plan houdt in dat alle katten in de toekomst verplicht gecastreerd (bij zowel katers als kattinnen heet het onomkeerbaar onvruchtbaar maken castreren) en gechipt moeten worden, om de zwervkattenpopulatie in te dijken en overvolle asielen te vermijden. Voor de uitkomsten van het onderzoek is het belangrijk dat de vragen alleen door Belgen worden beantwoord. U hoeft zelf geen kat te hebben om mee te doen; er zijn ook vragen voor mensen die geen katten hebben. Woont u in België en wilt u meedoen? Ga dan naar

<http://www.thesisools.com/web/?id=180597>

🐾 Moederpoezen helpen elkaar

Katten zijn sociale dieren. Daar zijn alle wetenschappers die zich bezighouden met kattengedrag het al decennia lang over eens. Als er voldoende bronnen zijn om te kunnen overleven, leven katten het liefste bij elkaar in een kolonie. De kern van zo'n kolonie wordt gevormd door moederpoezen. Zij kunnen elkaar helpen bij alle aspecten van de bevalling, het zogen en opvoeden van de kinderen. Vanaf het schoonlikken van de vulva vlak voor de bevalling, tot en met het veiligstellen van de kleintjes van vriendinnen: moederpoezen kunnen elkaar het complete zorgpakket leveren. Of slechts een deel daarvan. U leest er meer over in het april/meinummer van kattenblad Majesteit. Ik heb een artikel geschreven over dit onderwerp, met een ervaringsverhaal van gedragsbioloog Els Peeters, gespecialiseerd in katten, en van voormalig fokster Linda Beumer. Verder een unieke en ontroerende fotoreportage van Linda Beumer, van een poes die zich als vroedvrouw gedroeg tijdens de bevalling van een vriendin, en de daarop volgende gezamenlijke opvoeding van de kittens van beide poezen. De poezen maakten geen onderscheid tussen hun eigen kittens en die van hun vriendin. Het verhaal van deze poezen lijkt uniek, maar is dat niet. De foto's zijn dat wel!

Elles Nijssen

🐾 Verslag Kattendag Brasschaat

Het Kattengedragadviesbureau organiseert regelmatig een Kattendag in Nederland en België, met steeds verschillende verdiepingsthema's op het gebied van kattengedrag. *(foto's Desiree Houtekamer)*

Gedragsbioloog Els Peeters legt uit wat de EEA is

Verslag van Astrid Arts van Trimsalon 't Hok, een enthousiaste cursist:

'Als eerste zag ik er erg tegenop. Zoveel informatie in zo'n korte tijd. Gelukkig kregen we naslagwerk, zodat je alles op je gemak thuis nog na kunt lezen. Zo kon je je in ieder geval concentreren op wat er verteld werd. Voor dat ik naar deze cursusdag kwam heb ik een hele cursus kattengedrag van 6 dagen gedaan in Barneveld. Maar ik heb meer geleerd van deze ene dag! Het was allemaal veel meer praktijkgericht. En alles wat ik in de praktijk

leer blijft bij mij hangen. Theorie moet ik gewoon minimaal twee keer lezen voordat het blijft hangen. Tussendoor was er ook veel tijd om met elkaar te overleggen en vragen te stellen. De lunch was erg goed en in overvloed. Ik zal veel vaker naar de Kattendag komen!’

Verslag door Desiree Houtekamer ook een enthousiaste cursist

“Na lang te hebben getwijfeld ben ik toch naar de studiedag in Brasschaat gegaan. Vorig jaar was ik ook naar een studiedag geweest in Eemnes. Ik vond het toen erg leuk en leerzaam. Ik dacht dat deze studiedag in Brasschaat ongeveer hetzelfde zou zijn, maar Marcellina vertelde me dat geen enkele studiedag hetzelfde is. In Brasschaat aangekomen stond het goed aangegeven in welke zaal de studiedag werd gehouden. Mijn man heeft mij gebracht, want in België rijden dat zie ik niet zitten. Je kon thee of koffie nemen met cake en chocolade zoveel je maar wilde, het was echt goed verzorgd. Marcellina begon eerst om onze kattenkennis te testen: we hadden meerkeuze vragen en later kregen we de antwoorden en konden we er ook vragen over stellen. Het was heel erg leerzaam deze studiedag. Ik ben weer zoveel wijzer geworden, terwijl ik altijd al dacht dat ik al erg veel kennis had van de kat. Marcellina vertelde ook over de smaakzin van de kat, katten staan erom bekend dat ze nooit bedorven voedsel eten en toch hebben katten net als mensen verschillende soorten smaakpapillen op hun tong. Ik kan er wel over blijven vertellen, maar ik het iedereen aanbevelen die een kat heeft of er mee werkt: ga een of meerdere studiedagen volgen bij Marcellina. Je zult zien dat je je katten dan beter gaat begrijpen en ook beter hun taal kunt lezen wat ze bedoelen met hun gedrag. Marcellina en Els weer bedankt voor deze super leerzame studiedag ik ga er meer nog meer volgen want ik wil alles weten over katten en hun gedrag.”

Fotowedstrijd felinewelfarefoundation

Jouw kat op een verjaardagskaart? Dat kan! Doe mee met de fotowedstrijd en misschien valt jouw foto straks als wenskaart bij mensen op de mat.

Het thema van dit voorjaar is: **Party Animal**.

De inzendingen worden beoordeeld door een vakjury. Deze let op de kwaliteit, kijkt of de foto past bij het onderwerp, maar let ook op het welzijn van de kat. Dit betekent dat de foto's zodanig gemaakt zijn dat er niet tegen de wil van de kat is ingegaan. Zet je kat dus geen feestmuts op als hij dat niet wil. De foto dient daarnaast geschikt te zijn om te gebruiken voor verjaardagskaarten, houd dus rekening met de kwaliteit, maar ook met de sfeer die het beeld uitstraalt. De winnaar zal via de website (www.felinewelfarefoundation.org) bekend worden gemaakt, waarbij de winnende foto met de naam van de maker getoond zal worden. De winnaar ontvangt tevens een setje van 10 wenskaarten met zijn winnende inzending.

Behalve dat jij en jouw kat beroemd worden, steun je met het inzenden van jouw foto's ook de Feline Welfare Foundation, want de winst van jouw kaart komt ten goede aan de stichting. Jouw inzending kan altijd bijdragen aan kattenwelzijn, want alle ingezonden foto's kunnen worden gebruikt op de site van de FWF, een site die 100% over kattenwelzijn gaat. Uiteraard gebeurt dat dan met vermelding van jouw naam.

Meer informatie over de fotowedstrijd en de wijze van inzenden kun je lezen in de [voorwaarden](#).

 Hyves

De Feline Welfare Foundation heeft haar eigen pagina op Hyves.

<http://stichtingfwf.hyves.nl/>

Word lid van deze pagina, zodat u geen nieuws meer hoeft te missen over de FWF en haar activiteiten! Daarnaast kunt u natuurlijk krabbels plaatsen en kijken op welke evenementen u kennis kunt maken met de mensen achter de stichting.

Vragen aan Els Peeters, gedragsbioloog

Universiteit Antwerpen, gespecialiseerd in katten.

Vraag: In welk land en werelddeel leefde de eerste kat? *Jorien, 13 jaar.*

Antwoord: De eerste echte huiskat leefde in 'de vruchtbare sikkels' aan de Middellandse Zee, het huidige Egypte, Israël, Irak, Iran en dergelijke. Meer informatie over de oorsprong van de kat kan je hier lezen:

<http://www.felinewelfarefoundation.org/felines/origin/>

Schade als gevolg van het gedrag van de kat? Wie vergoedt dat?

(Bron: Jurofoon Dier en recht, Nederlands recht)

Overlast door katten geeft aanstoot

Ongemerkt vormen katten een belangrijke reden voor problemen tussen burens. Zie ook het actuele nieuwsbericht hieronder. Daarnaast is die overlast door poep in de tuin, krolse poezen die de burens wakker houden of katers die in het huis van de burens spoeien koren op de molen van kattenhaters. Uw klagende burens hebben eigenlijk gelijk: uw kat mag geen overlast of schade veroorzaken. Hoe zit dat juridisch? Als uw kat letsel toebrengt aan burens of aan katten in de buurt bent u als eigenaar daar financieel voor aansprakelijk. Ook een huiskat kan letselschade veroorzaken: bij mensen, katten en andere diersoorten. Die kosten kunnen op u verhaald worden.

Aansprakelijkheid voor dier en opstal

Risicoaansprakelijkheid voor dieren komt erop neer dat schade die wordt aangericht ‘vanwege de eigen energie van het dier’ dient te worden vergoed door de bezitter. Ook kennen wij de aansprakelijkheid voor gebouwen: schade die ontstaat door de onveilige inrichting van een weg of gebouw, moet door de bezitter ervan worden vergoed. Beide aansprakelijkheden kunnen zich voordoen in het geval van letselschade. De inrichting van een plek waar een dier wordt gehouden kan immers onveilig zijn. Daarnaast kan er schade ontstaan vanwege de eigen energie van de dieren die er worden gehouden.

Implicatie voor katteneigenaren

Katteneigenaren zijn financieel aansprakelijk voor alle schade die hun kat veroorzaakt, ook buitenshuis. Burens kunnen vragen om de schade te vergoeden die ontstaat doordat een kat vecht met buurkatten (dat zijn de katten van de burens) en die verwondt. Of doordat een kat een buurkind krabt, of zelfs burens aanvalt. Ook schade door het plagedrag van een kat of het gepoep in de borders van de burens dient een eigenaar te vergoeden. (Dit artikel is een bijdrage van De Pals Groep en bewerkt door het Kattengedragadviesbureau).

Gerelateerd: [Huisdier vaak aanleiding tot burenruzie](#)

Kat naar de dierenarts in de reismand?

Met je kat naar de dierenarts: hoe het niet moet is te zien in dit filmpje.

<http://www.youtube.com/watch?v=62NQ9dy67K8>. Dit is voor dierenklinieken gratis (met als voorwaarde bronvermelding het Kattengedragadviesbureau, www.kattengedragstherapie.nl) beschikbaar als voorlichtingsmateriaal voor nieuwsbrieven, internetgebruik en websites. DAC Zodiac maakt hier al gebruik van. Op ons Youtube-kanaal (<http://www.youtube.com/kattengedragstherapie> (let op, zonder E op het eind)) zijn vele educatieve filmpjes over kattengedrag te vinden.

Hoe het wel moet, met je kat naar de dierenarts, kunt u lezen in deze folder: *Uw kat trainen voor een bezoekje aan de dierenarts*. De trainfolder is ook via deze link te krijgen [Uw kat trainen voor een bezoekje aan de dierenarts](#). Deze pdf van deze folder kunt u gebruiken op uw website. Een van de klinieken die dat al doet is Dierenkliniek De Jordaan in Amsterdam.

Bescherm uw vijver tegen katten

In vele dierenwinkels te koop, maar ook in winkels voor aquarium/vijverbenodigdheden: de Superfish bird & cat scare (Reiger- en Kattenschrik). Deze beschermt uw vijver en vissen op een katvriendelijke wijze tegen katten. Het apparaat werkt met een bewegingssensor. Als deze een kat detecteert krijgt die een nat pak. De meeste katten zullen het hierdoor wel voor gezien houden.

Netten zijn niet 100% effectief tegen katten, omdat katten zo slim zijn om onder het net door de koi te vangen en te verorberen. Wij kennen de daders persoonlijk!

Belgische kattendierenartsen

Hieronder vindt u een lijst van Belgische kattendierenartsen die aangesloten zijn bij de International Society Feline Medicine (ISFM) en/of bij Feline Advisory Bureau (FAB). Bent u als dierenarts zeer gericht op katten, maar nog niet geregistreerd bij de ISFM of FAB? U kunt u aanmelden via <http://www.isfm.net> of www.fabcats.org. In volgende nummers van onze nieuwsbrief besteden we aandacht aan internationale organisaties.

Lijst 2011, alfabetisch gesorteerd op plaats

- Dierenartsenpraktijk De Linde
Lindestraat 32
3540 Herk-de-Stad
013 532053
Website: www.dapdelinde.be
- Entre Chats et Moi
Rue St Laurent 166
4000 Liege
04 285 7980
Website: www.entrechatssetmoi.be
- D.A.P. de Temmerman
Meldenstraat 19
9700 Oudenaarde
055613835
Website: www.dierenartsoudenaarde.be
- D.A.P. Janssens & Vangheluwe
Churchilllaan 250
B2900 Schoten
03 658 00 10
- D.A.P. Clos Fleuri
Kortryksesteenwe G 1089
B-1051 St Denijs Westrem
00477315159
- Natasha Limon
Zoniënwoodlaan 51A 004
1640 Sint-Genesius-Rode
02 303 9483
- Dierenkliniek Drogenboom
Zultseweg 191
8790 Waregem
Tel: + 32 56615507
Website: www.dapdrogenboom.be

Goedkoop chippen

We vermelden graag adressen waar katten goedkoop of gratis gechipt kunnen worden. Want hoe meer katten gechipt worden, hoe beter! Deze actie is het hele jaar door geldig! Op afspraak kun je kat en of hond laten chippen voor 15 euro per dier in het asiel Rotterdam. Kijk voor meer info op:

<http://www.dierenopvang.com>

Dierenopvang Rijnmond
Abraham van Stolkweg 33,
3041 JA Rotterdam, Telefoon 088 - 34 37 112
E-mailadres: info@dierenopvang.com

Meer kortingsacties zijn te vinden op [Kortingsacties](#) voor chippen, castreren e.d.

Tip: laat u uw poes of kater castreren, en is deze nog niet gechipt? Laat haar of hem dan tijdens de operatie chippen. Dan voelt hij er niets van. Chippen is namelijk niet pijnloos, maar de pijn duurt gelukkig maar heel kort.

Kitten bij de dierenarts. Net nagekeken, ingeënt en gechipt.

🐾 Kat & Gezondheid

- [50% van onze huisdieren te dik](#)

🐾 Kattenleed

Mishandeling <ul style="list-style-type: none"> • Kat in val, geplaatst door kattenhater?	Moord <ul style="list-style-type: none"> • Katten vergiftigd in Wulvergem BE • Loslopende honden bijten katten dood	Overlast <ul style="list-style-type: none"> • Kat overlast laten bezorgen creëert kattenhaters
		

🐾 Kat en nieuws

- [Onwetendheid over diergedrag zorgt voor misstanden](#)
- Er is weer een 'licht' dat denkt dat het afschieten van katten dé oplossing is voor een zwervkattenprobleem. Teken de petitie: <http://petities.nl/petitie/provincie-utrecht-schiet-onze-katten-niet-af>.
- [Rotterdam voert 1 april kattenbelasting in](#)

🐾 Site tips

<http://catladder.blogspot.com/> Vol leuke ideeën voor kattenladders!
<http://dog-milk.com/pet-planters>, om hebberig van te worden....

🐾 Engelstalig gedeelte Stress and behavioral problems

🐾 Coat Color Linked to Behavioral Differences in Cats

A previous but yet unpublished study at Texas A&M University assessed a variety of different factors in relationship to a cat's disposition and found that color seems to influence behavior. One specific point of interest was that cats with white markings tend to be either extremely aggressive or extremely friendly, whereas cats with other colorations are more likely to be neutral or calm. This study was an extension of the previous study, and the student assessed cats' behaviors when they were put into a routine, but often stressful, situation—a radiographic evaluation. As hypothesized, 10 percent of the cats assessed were aggressive, and all of them had white markings in their coat color. This study provides a great starting place for future research into evaluating links between temperament and physical factors, such as coat color.

Stephanie May Coffey, Veterinary Student Scholar, Texas A&M University. Feline Reactions to Handling During Radiographic Procedures Based on Coat Color and Other Factors.

🐾 Vachtkleur van invloed op gedrag?

In een onderzoek naar de relatie tussen vachtkleur en gedrag bleek dat de kleur van de kat enige invloed zou kunnen hebben op het gedrag. Opvallend was dat m.n. katten met witte vlekken in hun vacht neigen tot zeer agressief of juist zeer vriendelijk gedrag. Katten met andere vachtkleuren bleken vaker neutraal of kalm. Zoals was verondersteld werd 10% van de katten tijdens het onderzoek agressief, en al die katten hadden witte vlekken in de vacht. (Noot: het Kattengedragsadviesbureau heeft tijdens duizenden consulten aan huis geen enkel verband tussen vachtkleuren en gedrag kunnen vaststellen.).

🐾 Strange surroundings boost stress in animals

Ongoing studies improve outlook for shelter cats

By Kelley Weir

Imagine staying in a strange hotel where your toilet and kitchen table are right next to your bed. Now imagine that after a week or two under these likely unnerving circumstances, you're given once chance to make yourself attractive, go on a date and try to get that date to ask you to marry him or her. That is what it's like for many shelter cats, says Dr. Kate Hurley, director of the Koret Shelter Medicine Program at the University of California-Davis.

The strange surroundings shelter cats live in do more than cause a bit of discomfort. According to Dr. Aki Tanaka, who mentored under Dr. Hurley, the stress incoming cats face also increases the likelihood that they will suffer from upper respiratory infection (URI). An estimated 4 million cats pass through U.S. shelters each year, and although URI is treatable, it is among the top reasons for euthanasia because it is highly contagious and it is costly to bring sick cats back to health. Dr. Tanaka, who received the first-ever Amanda Feline Fellowship from Morris Animal Foundation, learned that some shelters spend 30 percent or more of their funds on managing cats affected by URI. The good news? Respiratory infections in shelter cats aren't inevitable.

"One shelter in Dr. Tanaka's study moved from standard cages to larger enclosures with two compartments and noticed a drop in the URI rate. We thought that was worth investigating," Dr. Hurley says.

So Dr. Hurley applied for a grant through the Foundation's Helping Shelters Help Cats program, which is made possible by an anonymous donor's pledge to match dollar for dollar all donations to the program up to \$500,000—visit www.Research4Cats.org for details. With her grant, Dr. Hurley designed cages that provide more space, and she is now studying their effects on URI transmission. After one shelter swapped out their old intake housing for new, larger and more enriched compartmentalized housing that keeps the litterbox separate from the food, water and sleeping area, the URI rate dropped more than 50 percent.

"We can't say for sure that the cage change is causative, but it's a striking association," she says. "The cats are happier in their nice new condos, and staff time and shelter dollars are freed up to focus on healthy cats, adoptions and, most importantly, preventing unwanted cats from coming into the shelter in the first place."

Based on her results, Dr. Hurley is developing practical, cost-effective recommendations for shelter personnel. "URI in cats is an indication that we're not doing a good enough job at controlling their stress," Dr. Hurley says. "Our hope is that we'll find something that not only helps cats stay healthy but also helps them get out of shelters alive."

Vreemde omgeving werkt stressverhogend

Lopende studies verbeteren de vooruitzichten voor asielkatten

Het verblijf in een asiel is voor katten niet alleen vervelend, de stress die het ze bezorgt veroorzaakt ook vaak hoge luchtwegaandoeningen, stelt Kate Hurley (ook spreekster op de aankomende Voorjaarsdagen). Sommige asiels geven wel 30% van hun budget aan het behandelen van deze ziekte uit. Bij een asiel in de studie van dr. Tanaka zijn de hokken vergroot met een extra compartiment, de hokken werden verrijkt (= meer gelegenheid bieden voor natuurlijk gedrag), de kattenbak werd gescheiden van de slaapplek, het voedsel en het water, en daarmee nam het aantal hogeluchtwegaandoeningen al met 50% af. Het is niet gezegd dat er een oorzakelijk verband is, maar het is een opvallende uitkomst! Wanneer er in een asiel veel hogeluchtwegklachten voorkomen, is dat een teken dat er onvoldoende gedaan wordt om stress tegen te gaan, stelt Kate Hurley.

Cats from petshops and indoor only: more problem behaviours

A retrospective study was carried out on feline behaviour problems presented at the Animal Behaviour Clinic at the Barcelona School of Veterinary Medicine to identify the main risk factors. Three hundred thirty six cats presented for a behaviour problem between 1998 and 2006 were included in the study group. A total of 189 presented at the Hospital of the Barcelona School of Veterinary Medicine for problems other than behavioural and having no record of behaviour problems were used as control group. The main owner's complaint was aggression (47%) followed by inappropriate elimination (39%). 64% of aggression cases involved conflicts between cats and 36% of cases were aggression towards people, owners being the most common target of aggression (78% of all cases of aggression were directed towards people). Play-related aggression and petting-related aggression were the main causes of aggressive behaviour towards people (43.1 and 39.6% of cases respectively). Most housesoiling problems involved urination (59%), followed by urination and defecation (32%) and defecation (9%), and the most common diagnosis was aversion to the litterbox (63.4%). Persian cats were presented more frequently for elimination problems than other breeds ($x_2 = 6.40$; $p < 0.01$). Cats with behaviour problems came from pet shops more frequently than control cats ($x_2 = 10.39$; $p < 0.001$). Cats without outdoor access showed significantly more behaviour problems than those with outdoor access ($x_2 = 31.85$; $p < 0.001$) and aggression problems were more common in single cat households than in multicat households ($x_2 = 25.47$; $p < 0.001$). Intact females were presented more frequently for aggression problems than neutered females ($x_2 = 7.74$; $p < 0.01$).

Potential risk factors associated with feline behaviour problems. Marta Amat *, Jose ´ Luis Ruiz de la Torre, Jaume Fatjo ´, Valentina M. Mariotti, Sophie Van Wijk, Xavier Manteca. Applied Animal Behaviour Science 121 (2009) 134-139

Meer probleemgedrag bij katten uit dierenwinkels en bij binnenkatten

Bij de Gedragskliniek in Barcelona heeft men gekeken naar risicofactoren voor probleemgedrag. 336 katten werden onder de loep genomen. 189 katten die naar het Dierenziekenhuis van de universiteit werden gebracht voor andere problemen dan gedragsproblemen waren de controlegroep. De meest voorkomende problemen die de eigenaar noemde waren:

- agressie (47%), waarvan 64% tussen katten en 36% naar mensen (meestal de eigenaar).

Spelagressie en aaiagressie zorgden vaak voor deze agressie naar mensen.

- onzindelijkheid (39%), waarvan 59% met urine, 32% met zowel urine als ontlasting, en 9% met uitsluitend ontlasting. Vaak veroorzaakt door een weerzin tegen de kattenbak. De Pers bleek dit probleem vaker te geven. Katten uit dierenwinkels vertoonden meer probleemgedrag dan de controlegroep. Binnenkatten vertoonden vaker probleemgedrag dan buitenkatten. Agressieproblemen kwamen vaker voor bij katten die

alleen gehouden werden, dan in multikathuishoudens (MKHH). Intacte poezen vertoonden vaker agressie dan gecastreerde katers.

Noot: in de praktijk van het Kattengedragadviesbureau blijken Perzen niet vaker dan andere rassen en rasloze katten probleemgedrag te vertonen. Wel vertonen katten uit dierenwinkels opvallend vaak gedragsproblemen, net als binnenkatten. Meer weten over dit onderwerp? Lees op www.kattengedragstherapie.nl, pagina Artikelen, ons artikel '7 redenen om de verkoop van kittens in dierenwinkels te verbieden'.

Stress as a Cause of Sickness in Cats

Millions of cats are relinquished or euthanized at shelters each year because of inappropriate elimination behaviors that are objectionable to owners. The most common behaviors are related to the lower urinary tract. Because this is a problem of major veterinary importance, the objective of this prospective, observational study was to compare sickness behaviors (SB) in healthy cats with those of cats with feline interstitial cystitis (FIC) in response to unusual external events (UEE). Twelve healthy cats and 20 cats with FIC were housed in an enriched colony environment and watched by a single observer for 77 weeks. SB referable to the gastrointestinal and urinary tracts, the skin, and behavior problems were recorded. Different instances of UEE (e.g., changes in caretakers, changes in vivarium routine, and lack of interaction with the investigator) were identified during 11 of the 77 weeks. The remaining 66 weeks had no instances of identified UEE and were considered control weeks. The study had 4 noteworthy findings. First, there was no difference in mean number of SB identified between healthy cats and the cats with FIC under the enriched housing conditions in the colony. This suggests that husbandry and enrichment conditions present were related to a decrease in SB in the cats with FIC, compared to healthy cats. Second, exposure to UEE significantly increased the risk for an increase in the total number of SB in both groups of cats. SB may be more closely associated with UEE than with disease status. Third, the most common SB associated to UEE includes decreases in food intake and elimination behaviors and increases in defecation and urination outside the litter box. This would suggest that when cats are evaluated for the presence of these clinical signs, the possibility the signs resulted from external as well as internal events should be considered. Fourth, an increase in age conferred a significant risk for upper gastrointestinal tract signs and avoidance behavior. The authors recommend that all clients with cats should be offered assistance with environmental enrichment to improve the health and welfare of their cats.

Stella JL, Lord LK, Buffington CAT: Sickness behaviors in response to unusual external events in healthy cats and cats with feline interstitial cystitis, J Am Vet Med Assoc 238:67, 2011.

Further reading: [Even Healthy Cats Act Sick When Their Routine Is Disrupted.pdf](#)

Stress als veroorzaker van ziektes bij katten

Miljoenen katten worden jaarlijks de deur uit gedaan of doodgespoten vanwege plassen buiten de bak, veelal veroorzaakt door klachten aan de lagere urinewegen. In dit onderzoek is gekeken naar het verschil in reactie op ongewone gebeurtenissen tussen gezonde katten en katten met FIC (een klacht van de lagere urinewegen), waarbij gelet werd op 'ziektegedrag'. Er werden 20 gezonde katten en 12 katten met FIC gehuisvest in een verrijkte (= biedt ruimte voor natuurlijk gedrag) kolonieomgeving, waar ze werden geobserveerd. De uitkomst is opvallend: de katten met FIC vertoonden dezelfde mate van ziektegedrag als de gezonde katten; verrijking en huisvesting zijn dus van invloed op ziektegedrag. Verder bleek dat blootstelling aan onverwachte gebeurtenissen bij beide groepen katten tot een toename van ziektegedrag leidde. Verder bleek dat het meest voorkomende ziektegedrag dat samenhangt met lagere urinewegklachten: minder eten, minder vaak naar de bak gaan, en meer onzindelijkheid qua ontlasting en urine. Bij oudere katten blijkt dit een groter risico te geven op vermijdingsgedrag en spijsverteringsproblemen. De uitkomst van dit onderzoek suggereert

dat als katten klachten aan de lagere urinewegen hebben, ook de woonomgeving van de kat daaraan debet kan zijn.

In de media is hier ook over geschreven, maar met een titel die u op het verkeerde been zet. Kat doet alsof hij ziek is <http://www.nu.nl/wetenschap/2415643/katten-doen-soms-alsof-ze-ziek-zijn-.html>. Je zou kunnen denken dat een kat niet echt ziek is, of zich aanstelt. De werkelijkheid ligt echter genuanceerder zoals blijkt.

Using Behavior to Increase Immune Response

Emotional stress for cats, particularly those in shelters, can lead to upper respiratory infections (URI s). A substance called secretory immunoglobulin A (s-IgA) helps the immune system launch a response against URI s and is highly responsive to emotional states. In other species, increasing s-IgA levels successfully improves the animal's emotional state. Researchers will examine the relationships among behavior, the stress hormone cortisol and levels of s-IgA in shelter cats. They will then test the effect of various behavioral interventions on the emotional state of cats and examine health outcomes using a technique developed and validated during the first phase of the study. Researchers will use the information to develop effective behavioral interventions that shelter personnel can use to reduce the spread of the disease in shelters.

Dr. Clive Phillips, University of Queensland, Australia (Co-sponsor: Pfizer Animal Health)

Emotionele stress leidt bij katten (vooral in asielen) tot luchtwegaandoeningen. Het stofje s-IgA helpt het immuunsysteem om zich te beschermen tegen deze aandoeningen, en is zeer gevoelig voor emoties. Van andere diersoorten is bekend dat als het niveau s-IgA hoger wordt, de emotionele staat van een dier beter wordt. Researchers zullen de relatie tussen gedrag, het stresshormoon cortisol en de hoogte van s-IgA bij asielkatten onderzoeken. Verder zullen zij het effect van gedragsinterventies op de emotionele staat van deze katten testen. De bedoeling is dat de kennis die dat oplevert gebruikt zal worden om de verspreiding van ziektes in asiels tegen te gaan.

Heeft u vragen?

Die kunt u stellen op ons [forum](#). U krijgt katvriendelijk en wetenschappelijk verantwoord antwoord van onze deskundigen.

Elke dinsdag hebben we gratis telefonisch spreekuur op 020-416 0883 van 17.00-18.00 uur.

De andere dagen van de week werken we met belafspraken, zie de pagina Contact van onze website voor meer informatie.

Agenda

Spreekuren kattengedrag in de dierenkliniek

woensdag 6 april: 19.00-20.00 Blokker: Dierenkliniek Blokker-Zwaag

maandag 11 april: 11.00-12.00 Vlaardingen: Dierenkliniek Kindermans

maandag 11 april: 13.00-14.00 Rotterdam: Dierenkliniek Walenburg

dinsdag 12 april: 19.00-20.00 Vinkeveen: Dierenkliniek Amstel, Vecht en Venen

donderdag 14 april: 15.00-16.00 Amsterdam: Dierenkliniek Europaplein

woensdag 20 april: 10.00-11.00 Leiden: Dierenkliniek de Mare

donderdag 28 april: 14.00-15.00 Maastricht: Dierenkliniek Kusters

maandag 25 april: *i.v.m. Pasen geen spreekuur*: 13.30-14.30 Den Haag: Dierenkliniek Auwerda

[Klik hier voor de agenda](#)

[Aanbevolen: 2 en 3 april 2011 Marc Bekoff Seminar](#)

Wij zijn aanwezig

- op het Animal Event 16 en 17 april. Vraag naar Boteba en u vindt ons.

- met een stand op de Paasshow van [Mundikat](#)

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Kattengedragadviesbureau.

M.m.v.: Marcellina Stolting, Desiree Houtekamer, Elles Nijssen, Carla Nienhuis, Winn Feline Foundation, Feline Welfare Foundation, Dierenopvang Rijnmond, Kelley Weir, Astrid Arts, Vogelbescherming: Gerald Derksen en Brechtje Zwanenburg.

© Kattengedragadviesbureau, of de auteurs van artikelen. Overname van artikelen is niet toegestaan zonder onze schriftelijke toestemming.

Wilt u de nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur ons dan een [mail](#) met in de berichtregel 'Uit adresbestand verwijderen'. Indien u juist abonnee wilt worden, is het sturen van een mailtje eveneens voldoende.

PAGE PROTECTED BY **COPYSCAPE DO NOT COPY**

website

<http://www.kattengedragstherapie.nl>

<http://www.kattengedragcentrum.nl>

forum:

<http://kattengedrag.forumup.nl>

youtube kanaal kattengedragstherapie

<http://www.youtube.com/user/kattengedragstherapi>

mailadressen:

info@kattengedragstherapie.nl

kattengedragstherapie@gmail.com

(voor grote bestanden: foto's en filmpjes)

Cursusinformatie en inschrijvingen:

info@kattengedragstherapie.nl

Skype (op afspraak): kattengedragstherapie.nl

Telefoon:

Katten Advies Lijn	020-416 0883 elke
Telefonisch spreekuur:	dinsdag van
	17.00-18.00 uur
Kattengedragadviesbureau	020- 330 87 80
Katten Cursus Centrum	020- 416 0547

Spoed 06-434 779 41
U kunt natuurlijk ook altijd sms'en naar deze nummers.

Vanuit het buitenland +31-20 330 87 80

<http://www.kattenoppasservice.nl>

Kattenoppasservice 020- 423 0947